

Carles Serrat

La dona tenaç
Retrat de Montserrat Tura

7. Tres hores

Dissabte, u de juliol. Andana de l'estació del Passeig de Gràcia de Barcelona. Poca gent, falten uns minuts per les nou del matí. Llegeixo *La Vanguardia* assegut en un banc. Hi ha una nova polèmica que afecta la Montserrat Tura: abans d'ahir uns «okupes» van dedicar-se a destruir telèfons i a cremar contenidors, a Gràcia. Avisats, els mossos van arribar quan els vàndals ja havien desaparegut. Crítiques a la policia per imprevisió, i «semàfor vermell» per a la Tura al diari del comte de Godó. Dues persones llatinoamericanes –primer una i al cap d'una estona, una altra– em demanen indicacions sobre la xarxa de rodalies. En sé ben poc, però el fet estrafolari de llegir un diari de pagament les deu haver induït a pensar que sóc algú particularment il·lustrat, amb coneixements amplis sobre el món en general i el mapa ferroviari en particular.

A les nou i vuit minuts arriba el meu tren, direcció Granollers. Sortim pel nord de la ciutat, creuant una gran extensió de terreny molt degradat. Aquí hi faran la «megaestació» de

la Sagrera, em sembla. Al tren som pocs passatgers, l'aire condicionat és al punt just, el viatge és agradable. Passem per Montcada, veig la mítica fàbrica de ciment des de l'altra banda. Travessem una zona urbanitzada, per un pas a nivell!: creia que ja no en quedaven. Als balcons, pancartes que diuen: «Soterrament total, ara!». El paisatge es va tornant rural, però passem per algun polígon industrial. Després de vint minuts de trajecte, arribem a Mollet i baixo. No he estat mai en aquesta població.

Són dos quarts de deu, els carrers són gairebé buits. Farà calor, però encara no en fa. Agafo Francesc Macià i deu minuts després sóc davant del nou ajuntament, en una enorme plaça on, a més, hi ha el mercat i un centre comercial, amb bars, botigues i cinemes. Crec que li diuen l'Illa i té la coneguda estètica dels *malls* nord-americans. L'ajuntament és un bloc impactant, de color ciment, amb un poema visual d'en Joan Brossa en una de les façanes laterals. Passejo, els establiments del centre comercial van obrint a poc a poc. Al costat del mercat hi ha una petita escultura que representa una figura femenina. És «la Garriganga», una pagesa. Al meu voltant res més no recorda el passat camperol d'aquesta ciutat. Les converses que sento són en català i en castellà, a parts iguals. Al vidre d'una botiga un cartell ofereix classes de “*tamboril y flauta rociera*”.

A comprar a la plaça

Quan passen uns minuts de les deu, la veig venir. L'aspecte és juvenil, amb texans, sandàlies, brusa blanca folgada i un gran

cabàs d'anar a la plaça. Mentre camina, fulleja *El Periódico*, el titular principal del qual és: «Clos exigeix a Tura menys paraules i més fets». I més petit: «L'alcalde responsabilitza la consellera del que pot passar a les festes del barri»; «Tura: amb la informació que teníem, els mossos van fer el que s'havia de fer».

–No llegeixis tanta premsa, que et posaràs de mal humor– la saludo.

–Fa falta molt més que això per aconseguir-ho– em contesta somrient.

Caminar per Mollet del Vallès amb la Montserrat Tura és un espectacle. Tothom la saluda, la criden, l'aturen. «Has de conèixer el meu nét». «Records a tal». «Com està la teva mare?». «Adéu, Montse». «Ja no et veiem tant per aquí...». La Montse contesta tothom, pregunta per familiars, s'interessa per estats de salut. Avancem a poc a poc cap al mercat, on la consellera ha de fer uns encàrrecs. Passem per les parades de la carn, del peix, la fruiteria i el forn. Algunes comandes són de paraula, en d'altres hi deixa un paper escrit. Més salutacions –«Bon dia, Montse»– i més converses a cada cantonada.

–Això ho podria fer per telèfon, o per internet... però no seria el mateix– em comenta. Li agrada el contacte amb la gent. El mercat és una construcció moderna, lluminosa, de sostre alt. No té l'aspecte decaigut i deixat d'altres mercats que he visitat els últims anys, amb moltes parades tancades. Aquí l'activitat no falta.

Un cop fets tots els encàrrecs, sortim del mercat i la Montserrat Tura es llança a fer de guia apassionada de la seva ciutat. Fa la sensació que et pot explicar la història de cada carrer, de cada edifici, de cada rajola. Ahir, per documentar-me, vaig consultar el *Diccionari biogràfic dels alcaldes i alcaldesses*

del Vallès Oriental, a internet. A l'entrada de la Montserrat Tura s'hi diu: «En els primers vuit anys va portar a terme l'illa de vianants al centre de Mollet, la reconstrucció de can Mulà, la variant de la carretera N-152, l'acord per construir un centre cívic a can Pantiquet, la inauguració de la rambla de la Unió i de la biblioteca de can Mulà, l'obertura al públic de la pista d'atletisme municipal de la Pedra Salvadora, la inauguració de la plaça Mercè Rodoreda, de l'escola taller del Medi Ambient, de la rambla Pompeu Fabra i dels equipaments de salut pública i serveis socials a la masia de can Lledó. També va facilitar la instal·lació a Mollet d'alguns equipaments supramunicipals, com l'Escola de Policia de Catalunya i l'Escola Universitària d'Estudis Mediambientals. Dels darrers anys com a alcaldessa destaca la inauguració de diversos equipaments que contribueixen a fer de Mollet una ciutat moderna i preparada per afrontar els reptes del segle XXI, com ara la comissaria dels Mossos d'Esquadra, el parc dels Colors (premi FAD d'arquitectura i Interiorisme) per relligar els barris de Can Borrell, Plana Lledó i Santa Rosa; les piscines i el complex esportiu de Ca n'Arimon (primer premi d'Instal·lacions Esportives de 2002), i el Museu Abelló. També es va portar a terme una important iniciativa residencial de promoció pública a Can Borrell. Les intervencions urbanístiques també van afectar espais del centre urbà, com ara l'illa de can Mulà, un ambiciós projecte en el qual s'ha ubicat la nova Casa de la Vila». És aquí on ens trobem ara.

—Aquesta gran plaça ocupa el lloc d'una antiga fàbrica tèxtil, que després de molts anys abandonada vam poder enderrocar. Era un espai grandios, anys enrere als afores i, avui, convertit en centre. Vam aprofitar per construir-hi un nou mercat i

també un ajuntament més gran i modern. Tot el conjunt va rebre el primer premi europeu d'espai públic urbà el 1995.

L'ajuntament, jo ja l'havia vist abans, però hi tornem. M'assenyala l'obra d'en Joan Brossa.

—És la “A” del Brossa, tombada, i combinada amb la figura d'un moll, el peix que representa Mollet. La lletra “A” simbolitza la humilitat i és la que dona pas a les altres lletres de l'alfabet. Alguns diuen que també és la inicial d'*Ajuntament*, però no crec que això tingui res a veure. Va ser l'última obra que va fer el Brossa —explica. I, una mica més enllà, continua—: això és un roure piramidal, una espècie molt estranya, que molta gent confon amb un xiprer; i això és un comptador del temps, una pantalla lluminosa per on van apareixen xifres que contenen el pas dels segons, dels minuts, dels anys... I al costat hi ha un poema d'en Martí i Pol.

Les explicacions són detallades però ràpides.

—Hauré de marxar abans del que havia previst —m'informa—, cap a dos quarts de dotze. Ho lamento.

Voldria copiar el text del poema d'en Martí i Pol, però la Tura ja ha enfilat cap a un altre lloc, i la segueixo accelerant el pas.

—Anem al casc antic.

Fanta de llimona i aigua amb gas

Passem pel costat d'una gran pedra de moldre, col·locada sobre una peanya, formant una mena de grup escultòric.

—Vam recuperar tota una sèrie d'objectes que recorden el passat pagès de Mollet. El mateix vam fer amb moltes antigues masies que ara són serveis municipals.

Jo vaig prenent notes tot caminant, però no puc apuntar ni la meitat de la informació que emet la meva acompanyant. Travessem una rambla i arribem a la plaça on hi ha l'antic ajuntament, un lloc molt agradable sense cotxes.

—Des d'aquest balcó, el meu avi va proclamar la República l'abril del 31. Ara encara el guarnim en les ocasions solemnes. Al costat hi ha el mercat antic.

Seiem a una de les terrasses, a sota d'unes moreres («Aquí veníem a enfilar-nos i a agafar fulles pels cucs de seda») i al costat d'una font («Aquesta font la van suprimir durant el franquisme, però després es va recuperar tal qual; la part de ferro forjat de dalt és l'original, i la vam trobar en un magatzem; la resta la vam reproduir»). Demana una fanta de llimona amb gel; jo, un *vitxi*.

Obra *El Periódico* i llegeix en silenci l'entrevista que li va fer la Mayka Navarro. «Tura: imagino que Clos no deu voler detencions indiscriminades», és el titular. La foto està escollida amb autèntica mala folla, sembla que tingui setanta anys i fa una espècie de ganyota. Plega el diari, sospirant.

—[En Clos] em culpa de coses que no han passat i que potser no passaran [possibles incidents a la festa major de Gràcia el proper agost]. I que jo sàpiga, les festes majors les organitzen l'ajuntament i els veïns, no el departament d'Interior.

—L'altre dia no vas acabar d'explicar-me com et va proposar en Pasqual Maragall que fossis consellera d'Interior?

—És veritat. Això era divendres ja. L'endemà en Maragall prenia possessió del càrrec de president. Jo estava en una tertúlia radiofònica, d'aquelles en que molt de tant en tant accedia a participar. Eren quarts d'onze, les onze de la nit, i jo tenia

el telèfon apagat. La tertúlia es va acabar a mitjanit, i quan vaig connectar el telèfon vaig trobar una trucada de la secretària del president, del futur president, dient que volia parlar amb mi. Eren dos quarts d'una, vaig dubtar si l'havia de molestar o no a aquella hora, però vaig decidir que millor que el truqués perquè, si no, estaria tota la nit neguitosa pensant que l'hauria d'haver trucat i no ho havia fet. El vaig trucar, i a quarts d'una, la una, de la nit del dinou al vint de desembre, m'ho va dir: que si volia ser consellera d'Interior. Jo li vaig posar un parell de condicions que ell va acceptar i immediatament li vaig dir que, amb aquestes condicions, sí.

–Les condicions es poden saber?

–Encara no.

–L'altre dia en un diari, et deien *la Bachelet catalana*; coneixes Michelle Bachelet?

–No. La vaig saludar un dia, però saludar i donar la mà a una persona no vol dir conèixer-la.

–Hi ha algun polític, històric, al qual admiris?

–No et puc parlar d'un referent únic, més aviat d'una barreja de personatges. En Mitterrand, en un moment determinat, va ser una persona molt interessant dins del socialisme democràtic europeu; però també m'interessa en Joschka Fischer, el que va pactar amb el canceller socialdemòcrata per fer possible un govern d'esquerres a Alemanya; algunes coses del Blair, però ha fet una opció que electoralment li ha estat molt rentable que és situar-se més cap al centre, i que jo no crec que sigui el que s'ha de fer. Però és un personatge interessant a l'hora de saber llegir els missatges del que li demanda la població. En els últims temps he llegit sobre personatges que van des de la socialdemocràcia

fins a corrents polítics innovadors com els verds alemanys. Però no et puc dir un nom únic. Hi ha qui diu, per exemple, el Kofi Annan. Per a mi això és una sortida en busca de la neutralitat. Jo no. El meu àmbit ideològic és la socialdemocràcia europea.

Novel·les i fados

–Què t’agrada llegir?

–M’agrada molt llegir. Llegeixo gairebé de tot, sempre que tinc temps. Llegeixo assaig polític o sociològic, novel·la... En novel·la sóc capaç de llegir el que sigui, des d’una policíaca o d’intriga a un drama o una comèdia.

–Hi ha algun autor o alguna obra concreta que puguis mencionar?

–En recordo una de la Maria Antònia Oliver, que es deia *Joana E*, que em va interessar molt. Jesús Moncada, que és molt descriptiu, molt irònic, molt divertit en alguns moments. Alguna cosa de l’Eduardo Mendoza... Però és igual, a mi em cauen a les mans novel·les d’autors molt diversos i les vaig llegint. Ara en tinc una pila així pendent de lectura.

–Què més t’agrada fer?

–Ecoltar música. És una de les coses que em tranquil·litza més.

–Quina?

–Ja sé que alguna gent acostuma a dir que li agraden els autors clàssics, que queda molt intel·lectual. Jo no, no: escolto nova cançó, cançó francesa dels anys vuitanta... música que em recorda els meus temps de joventut, i que són bandes sonores

de diversos moments de la meua vida. I després he incorporat coses noves, sobretot a través de les meves filles. I els fados. Els fados portuguesos m'encanten, m'encanten. La Mísia, la Cristina Branco... aquestes noves cantants que han estat capaces de trencar la tradició que determinats fados eren patrimoni dels homes. Els fados melòdics o de Porto que tothom considerava que només els podien interpretar homes, els canten elles. És una música d'aquestes que poses i que t'ajuda a relaxar-te, encara que acostumen a tenir unes lletres bastant tràgiques i dramàtiques.

–I cine o televisió?

–Al cine hi vaig molt poc. He d'acceptar que des que van néixer les meves filles, quan tinc una estona per anar al cinema, accepto el que elles desitgen veure i per tant són elles les que trien el que veig. Afortunadament les meves filles estan creixent i ara són elles les que m'estiren o comencen a estirar-me per veure pel·lícules ja més adultes. Però he perdut molt el tren en el tema del cine, molt.

–I veure pel·lícules a casa, amb el DVD?

–Sí, però això vol dir estar a casa, posar el DVD, tenir dues hores per davant per mirar la pel·lícula... no tinc temps.

–I les sèries de metges, que estan molt de moda?

–La majoria d'elles són molt dolentes, molt dolentes vistes per un metge, o una metgessa, que s'ha dedicat a aquest tipus de coses... Vaig veure alguns capítols de *Urgencias (Emergency Room)* que és la que va inspirar la Hillary Clinton quan va treballar la proposta de reforma sanitària. Aquesta estava molt ben feta des del punt de vista del contingut científic. Tenien un assessor que els hi anava col·locant el tipus de diagnòstic, la clínica,

la simptomatologia, i apareixia sempre l'element social, sempre hi havia un moment en què una persona no podia ser atesa com calia perquè no tenia cobertura sanitària, protecció pública. Sempre m'ha semblat una sèrie interessant. En vaig veure uns quants episodis perquè en algunes etapes la van fer a quarts d'una de la matinada. Aquesta em va semblar del milloret que he vist a la televisió, capaç d'enganxar-me i de fer-me quedar fins al final del capítol. Encara que sempre tenia la sensació que no veuria el següent i no sabia com continuava la història.

La dona més valenta

—A les entrevistes que hem fet fins ara has parlat bastant del teu pare, però no gaire de la teva mare. M'agradaria que me n'expliquessis alguna cosa.

—La meva mare ha estat la dona més valenta que he conegut mai. Ho dic amb orgull. Ha estat una persona molt ferma, tant ferma que de vegades ha estat excessivament dura i poc tendra i sensible amb els seus, entre altres coses per la raó que la lluita per la supervivència és tan dura que no et permet ser-ho. És a dir, jo no tinc records de jugar amb la meva mare. El record que en tinc és que, de tanta feina que tenia, no podia estar per nosaltres. Ella ho explica, ho explica amb molta cruessa. Diu que agafava els nens, els posava a dintre d'una portadora, aquell recipient per posar-hi el raïm i trepitjar-lo per fer vi, i quan podia els alimentava. Va perdre el seu primer fill per culpa d'una malaltia molt terrible, com et vaig explicar. Va intentar salvar-lo durant mesos i mesos i anys, i això crec que la va marcar molt. És una dona que

dóna lliçons de voluntat, de fermesa, de tenir les coses clares, i de saber que havia de tirar endavant una família... En aquests moments està molt malalta, molt malalta, tan malalta que no sé quant de temps viurà. I tinc la sensació que ha sigut poc feliç en la seva vida, poc feliç, que fins i tot li ha estat prohibit aprendre a ser feliç, sempre hi havia algun element de preocupació.

Va néixer en una família molt difícil, la seva mare va ser mare soltera en una època en que això era socialment molt criticat. Ella neix d'un matrimoni posterior de la seva mare amb una persona que segurament no és el millor pare que es pot tenir, i que mor molt jove. La seva mare emmalalteix, d'una malaltia mental que en aquella època també era terrible, perquè els arraconaven. Els records d'infància de la meua mare són molt durs: anar a visitar la seva mare en aquell centre psiquiàtric per portar-li una barra de pa, o el poc que tenien. Les tres filles van créixer soles. Quan es fan grans, les seves dues germanes, les grans, decideixen que com que socialment elles estan assenyalades, salvaran a la tercera, i se'n van a treballar catorze hores diàries en una empresa tèxtil, on es feien jornades inhumanes, i a la meua mare la posen en una botiga a fer de dependenta. Amb la roba una mica tarada que les germanes treien de la fàbrica tèxtil i que ella sabia cosir, es feia vestits... i intenten que tingui una vida normal. I després té un promès, d'una família molt coneguda de la ciutat, que mor a la guerra. Per tant, el poc temps de la seva vida en què és feliç, quan pensa que té un futur magnífic, li esberla la guerra. Després, passen els anys, el meu pare torna de l'exili, tots dos són grans i decideixen casar-se. Té un fill, que l'omple una altra vegada d'alegria, però aquest fill neix malalt. I durant molt de temps ha d'ocupar-se d'aquest fill que finalment se li mor.

I a més s'ha d'ocupar d'una família que, quan no en té un a la presó, en té un de detingut, que quan no amaguem coses a casa les portem a amagar en un altre lloc... Una mica en contra de la seva voluntat, perquè ella deia que la política només portava problemes, veia que formava part d'una estructura política que ella havia de protegir. I es converteix en aquesta personalitat que ens protegeix a tots. Fins i tot s'inventa la clau que et vaig comentar de penjar el llençol d'una manera determinada, però perquè sap que ens ha de protegir, no perquè se senti satisfeta que els seus fills tinguin un compromís polític. El pare sí, ell sap que això forma part indestriable de la vida, però a ella li costa molt. Quan jo deixo definitivament l'hospital de Palamós per dedicar-me en exclusiva a l'ajuntament, considera que cometo un error imperdonable i està una temporada molt enfadada amb mi i no em parla, perquè ella pensa que hi ha una altra vida fora de la política, i que una vegada que havia arribat a un determinat nivell de reconeixement en la meva professió, que és una professió socialment molt ben valorada, jo me n'anava a buscar conflictes i problemes. Perquè, efectivament, fer política és gestionar conflictes, molt sovint.

El pes de la fama

—Durant aquests últims mesos s'han publicat rumors diversos sobre el teu futur. Primer com a candidata a l'alcaldia de Barcelona, més tard com a possible successora d'en Maragall a la presidència de la Generalitat. Com reps la publicació d'aquestes especulacions?

—No me les prenc seriosament.

—D'on surten?

—La vida pública es presta molt al comentari de terrassa de cafè. «Si aquest el canviéssim per aquell... si aquell altre no es presenta... a veure, a qui posaríem...». I llavors algú comença a abocar noms, en surt un, el meu o el d'un altre, i aquest nom va fent un recorregut, passa de boca en boca i al final el *pilla* un periodista i acaba sortint en un diari. Però jo sempre que ho he llegit he tingut la sensació que no anava de debò.

La Montserrat fa gestos a algú que travessa la plaça, i que no la veu.

—Si sabés xiular, podria avisar al Narcís Font, però no n'he sabut mai.

—Quina sensació tens quan veus que t'has convertit en un personatge que fins i tot surt als programes d'humor, amb actrius que t'imiten?

—Jo em vaig adonar de la transcendència de la meva feina de consellera al cap d'una setmana d'estar al càrrec, per un titular de *La Vanguardia*. Jo estava acostumada a fer política aquí, a Mollet. Fer política local és gestionar les coses de cada dia, conèixer la gent, i no estàs gaire pendent dels titulars dels diaris. Quan em van nomenar consellera, al cap d'una setmana vaig sortir amb aquella història que hem de controlar la gent que va beguda a les carreteres i que provoca accidents. I el Siurana [aleshores conseller d'Agricultura] va sortir en defensa dels productors vitivinícoles. Em va trucar un periodista al mòbil, i com havia fet sempre en la meua vida política, agafo directament la trucada. Em diuen que el Siurana ha dit això, i li dic que jo ja puc entendre que el conseller del ram hagi de veure com canalitza aquest sector

perquè no tingui pèrdues, però una cosa no és incompatible amb l'altra i jo em reitero en què la gent que condueix no ha de beure. Penjo, l'endemà agafo la bicicleta, me'n vaig al quiosc que està aquí a la Rambla, compro els diaris que llegeixo habitualment i em trobo: «Tura s'enfronta a Siurana pel tema de l'alcoholèmia», amb unes lletres així de grans, el primer titular de *La Vanguardia*. Era una cosa espectacular, jo mai no havia vist el meu cognom aquí. Aquell dia em vaig adonar de la dimensió que tenia i de la rellevància pública de tot el que jo feia i deia. Aquell dia, de cop.

Després ho vas comprovant; quan entres en un restaurant, la gent et saluda, et pregunta coses, senzillament et miren amb cara de sorpresa... Quan vas a pobles llunyans, la gent se t'acosta i et coneix, i és que la televisió ha jugat un paper reproductor i amplificador del que ets i del que fas. I he de dir que, tot i que la responsabilitat del meu departament acostuma a ser recordar que a més de la societat de les llibertats i dels drets irrenunciables hi ha la societat dels deures, i que per tant em toca fer un discurs que té un component menys popular que d'altres, la meva relació amb la ciutadania, aquesta sensació que la gent em coneix a qualsevol racó de Catalunya que vaig, es força bona. He estat sempre ben rebuda. I en tot cas, quan algú em fa un retret me'l fa amb un grau de respecte molt elevat. Em cobres si us plau?

Mollet des del cotxe

—I les imitacions que et fan?

—Els programes de paròdia ben fets, els que tenen una certa qualitat, el *Guiñol* en el seu dia, i el *Polònia*, no em saben greu,

al contrari, em semblen interessants, perquè hi ha un sector de gent que no segueix els telenotícies, que difícilment seguirà un reportatge sobre un problema, o sobre la situació política, i que a través d'aquest tipus de programa amb ironia i humor, acaba sabent més o menys què és el que està passant al país. I d'altra banda, alguns dels que interpreten aquests personatges es posen molt a dintre dels imitats i ho fan molt bé, jo els hi he dit públicament. Em sembla que fan arribar la vida pública a una gent que no la rep d'altres maneres, i a més ho fan molt bé. Sempre em sorprèn veure que m'imiten a mi, però. El meu personatge de *Polònia* el veig massa sever, massa *señorita Rottenmeyer*, però suposo que és normal pel càrrec que tinc. Sí que m'agrada aquella mena de post de control tipus *Matrix* que em posen. Aquí a Mollet, molta gent em diu: «Què t'han fet a Barcelona, que sempre fas cara d'empanyada?». Jo els contesto que a la televisió sempre informo d'accidents, de morts, de delictes, d'incendis... No puc sortir a parlar d'això amb un somriure d'orella o orella.

Tornem cap al mercat a recollir els encàrrecs. Passem davant d'un gran edifici abandonat.

—Quan veig això m'adono de les coses que vaig deixar per fer, de tot el que encara podria fer...

Es repeteixen les salutacions i les aturades per parlar amb amics i coneguts. Recull el pa, el peix, la carn, la verdura i la fruita... Finalment acumula tant de menjar que no hi cap al cabàs i l'ajudo portant un parell de bosses. Anem cap a l'aparcament soterrani, semblen una parella que acaba de fer la compra setmanal. Té un Volvo mitjà, que potser fa dies que no passa pel túnel de rentat. Naturalment, m'explica la història de l'aparcament.

—Quan vam decidir construir un pàrking de pagament, molts van dir que no hi vindria ningú i es queixaven d’haver de pagar per anar a comprar al mercat. Vam establir un sistema de targetes pel qual als clients del mercat els surt l’aparcament de franc, i ara sempre està ple. El vam construir semisoterrat i hi vam fer un jardí al damunt. És la demostració que a sobre d’un aparcament s’hi pot fer una zona verda. Ara et faré una visita ràpida per Mollet.

I sortim de l’aparcament. Continua comentant-me cada lloc per on passem, però ara, amb cotxe, anem encara més ràpid i la meva capacitat d’assimilació arriba al límit. A més, prenent notes em marejo lleument, circumstància que no comunico a la meva guia. Passem pel museu municipal Joan Abelló.

—A la gent li costa entrar als museus. Per això el vam fer amb uns grans aparadors que donen al carrer, i allà hi vam posar peces exposades. Així es pot conèixer una part del que tenim sense haver d’entrar-hi.

Aquí, una escola universitària («qui s’ho havia de pensar quan jo era jove, que tindríem estudis universitaris a Mollet!»). Més enllà, una escola bressol, barris nous, barris rehabilitats... N’anoto algun nom: Riera Seca, Santa Rosa...

—Vam crear barris on poguéssim establir-s’hi una certa classe mitjana-alta, i aturar-ne la fugida cap a d’altres ciutats. Era molt important per Mollet retenir aquestes famílies, i ho vam aconseguir. Són zones de cases baixes, amb jardí... no es el meu model urbanístic preferit, però era el que ens demanaven.

Passem pel costat d’una comissaria dels mossos d’esquadra.

—La van edificar quan jo era l’alcaldessa i molta gent es va queixar que la posessin al costat d’una escola. Deien que portaria inseguretat!

Recordo ara un altre fragment que vaig llegir al *Diccionari* dels alcaldes i alcaldesses vallesans: «L'empenta transformadora del seu govern al capdavant de la ciutat i la seva forta personalitat no li han estalviat enfrontaments amb alguns col·lectius, com ara el grup ecologista local Cànem o l'oposició d'esquerres vinculada sobretot a EUiA. En les eleccions municipals de 2003 aquesta oposició va donar lloc a una candidatura, Entesa per Mollet, que, amb un gran resultat, li va fer perdre la majoria absoluta i va portar-la a formar govern amb CiU».

Salvem Gallecs!

La Montserrat Tura continua assenyalant-me els centres cívics, les biblioteques, els parcs infantils, els ambulatoris, i si no me n'explica la història amb tot detall és perquè de seguida localitza un altre punt d'atenció. Continua amb consideracions urbanístiques com l'*efecte muralla* que han suposat les vies de tren i les autopistes, i com de vegades han aconseguit saltar l'obstacle i, en altres ocasions, l'han aprofitat per preservar alguna zona natural. M'explica quina va ser la seva política d'habitatge, amb molta vivenda nova de promoció municipal, i rehabilitació dels pisos degradats construïts durant el franquisme. Més instituts, escoles, camps esportius... «En aquest barri vam agafar la idea inicial de l'Eixample d'Ildefons Cerdà, i totes les illes tenen un parc a l'interior». O «Aquí totes les places tenen nom de dona, per compensar que a la part antiga gairebé tot són noms d'home: Maria Aurèlia Capmany, Montserrat Roig, Rosa Sensat...». Jo m'he desorientat del tot, però no hi fa res, estic en bones mans.

Arribem a un lloc que no pot faltar: Gallecs. Aparca el cotxe i baixem. Creuem el carrer per un pas de vianants. Un cotxe frena per deixar-nos passar i el conductor identifica la consellera: «Què! Ho he fet bé, no?», diu. «Molt bé, molt bé», contesta la Tura. Avui és el primer dia que funciona el carnet de conduir per punts, i tota la setmana ha aparegut als mitjans de comunicació per parlar-ne. Els conductors ho saben i fan conya simpàtica.

Anem cap a un lloc una mica elevat des d'on podem veure, en part, el gran parc de Gallecs, de gairebé 1.000 hectàrees. La lluita popular per evitar que Gallecs sucumbís a un enorme projecte immobiliari va ser una de les més importants dels anys setanta. La Montserrat Tura hi va participar com a membre de la Comissió per a la Defensa de Gallecs, i li agrada mostrar el territori salvat: ara s'anomena Espai Rural Gallecs i està gestionat per un consorci en què hi participen els ajuntaments de Mollet i Parets del Vallès. Camps, boscos, turons, camins, rieres, masies, conreus, arbredes ocupen una gran extensió protegida i es poden visitar, tant a peu com amb bicicleta. El web del consorci recorda la història: «L'any 1968, el Pla director de l'àrea metropolitana de Barcelona va preveure la creació de noves ciutats per absorbir la immigració. Amb Riera de Caldes, un projecte de ciutat d'uns 130.000 habitants, van donar el primer pas: l'expropiació de 1.500 hectàrees de terreny pertanyents als municipis de Santa Perpètua de Mogoda, Palau-solità i Plegamans, Parets del Vallès, Lliçà d'Amunt, Polinyà, Montcada i Reixac i Mollet del Vallès. Amb aquesta reorganització, la població de Mollet perdia el 60% del seu territori. Afortunadament, la pressió popular i l'arribada de la democràcia van parar el projecte. L'any 1981, després d'unes llargues nego-

ciacions, es va signar un conveni entre l'Ajuntament de Mollet i la Generalitat que significava la supressió del projecte de macrociutat, però s'urbanitzava el sector sud de Gallecs, el que és ara el barri de Can Borrell i part del de Santa Rosa i de la Plana Lledó, i es presentava la part central com a zona agrícola. Els altres municipis van utilitzar els terrenys expropiats per instal·lar-hi polígons industrials, grans indústries i equipaments. Llevat de Parets, que manté la qualificació agrícola i no ha aixecat mai cap construcció en aquesta zona». Tinc la sensació que preservant Gallecs s'ha conservat una part del Mollet de la infantesa de la meva amfitriona, quan agafava granotes, el Mollet pagès, el dels conreus, els rius i els boscos, que d'aquesta manera no perviu només en els records de la gent més gran.

—L'altre dia dues senyores em van dir que elles havien participat en les manifestacions per salvar Gallecs, i volien saber si finalment ho havíem aconseguit. Els va alegrar saber que sí.

La vella masia

Tornem al cotxe i ens trobem en un embús. La Montserrat continua descrivint i explicant tot el que veiem.

—Volíem que Mollet fos una ciutat obrera però amb qualitat de vida urbana. Per exemple, una de les meves obsessions va ser plantar arbres, el màxim d'arbres a tots el carrers. Els barris construïts als anys seixanta i setanta eren terriblement inhòspits, sense verd i sense ombra. Nosaltres hi vam posar arbres, i el mateix vam fer en els barris nous, sempre de voreres amples. Sorprenentment, hi ha gent a qui li molesten les fulles seques i

voldrien que talléssim els arbres... Totes les zones noves tenen, cadascuna, els equipaments i serveis necessaris: escola, ambulatori, parc, biblioteca... En els barris més antics, quan no hi havia lloc per posar-los, els construïem al límit, el més a prop possible de les cases. Aquest és el parc dels Colors, de l'arquitecte Enric Miralles.

Finalment, arribem a casa de la Montserrat Tura, en un lloc que no aconsegueixo situar. Amb un comandament a distància, obra la porta del pàrking i hi deixem el cotxe. L'ajudo a portar les bosses de la compra a la cuina. No hi ha ningú, em sembla. És una casa de tres plantes, moderna i confortable. Sortim al carrer per veure'n la façana.

—La vam aixecar on hi havia la sitja i el porxo de la masia de la meva família. La casa familiar queda al darrera, després la veurem des de dintre.

—Aquí hi vius amb les teves filles...

—Amb la petita, la Laia, de tretze anys; i la gran, l'Anna, que entra i surt.

—I el teu marit?

—Eestic separada.

—Ah! A la biografia oficial diu que ets casada.

—Quan em van nomenar consellera ho estava; ara no.

Tornem a entrar per fer un recorregut ràpid. Una sala d'estar amb un sofà: («Les poques vegades que tinc temps, m'estiro aquí a escoltar música»). Al despatx, llibres i papers en total desordre: («Com ha de ser un despatx»). La planta de dalt és la dels dormitoris, un per a cada filla i el seu: («Hi ha finestres al sostre que a la nit deixen passar la llum de la lluna»). A dalt hi ha el terrat: («Només hi pujo a estendre la roba»).

Efectivament, la casa està deserta: no coneixeré les filles. Per una gran finestra de la sala, m'assenyala el mas familiar, on hi viu la seva mare, molt malalta. Dues senyores en surten, serioses.

–Veni de veure la mare?– els pregunta la Montserrat des de la finestra. Elles fan que sí amb el cap, amb expressió severa. La casa familiar queda totalment envoltada d'edificis més alts, engolida per la trama urbana.

–Els meus dos germans també s'han fet una casa cadascú al costat, aquella i aquella.

La visita s'acaba. S'ha fet tard. La consellera rep trucades i missatges al mòbil que, dedueixo, la reclamen a algun lloc.

–T'acosto a l'estació.

Pel camí, encara continua donant-me informació: la masia de can Mulà era d'uns propietaris rurals molt importants. Ara és un espai públic.

–Te'n recordaràs de triar fotos pel llibre?

–Sí. La majoria estan a casa de la meva mare. Aprofitaré les estones que vaig a fer-li companyia per buscar-les. Et deixo aquí. Agafant per aquest carrer arribaràs a l'estació en cinc minuts.

Camino cap a l'estació de Mollet-Sant Fost. Ja són dos quarts d'una. Ara sí que fa calor. La visita a Mollet del Vallès ha durat tres hores.

Sis de juliol, dijous. Ahir es va morir la mare de la Montserrat Tura. Llegeixo l'esquela: Pepeta Camafreita Tintó, vídua d'Esteve Tura Ros; Mollet del Vallès, 1917-2006. I els noms dels tres fills, les dues nores i els cinc néts i nétes. Només fa cinc dies que vaig veure la façana de casa seva, on agonitzava, i el

pati del davant, en silenci, travessat per les dues senyores que acabaven de visitar-la. Torno a escoltar la gravació del relat impressionant de la vida de la senyora Pepeta, que la seva filla em va fer dissabte passat sota les moreres de la plaça. La veu és plena d'emoció, molta més que no m'havia semblat quan ho vaig sentir en persona.

Set de juliol, divendres. Llegeixo als diaris que el Jutjat de Menors número 1 de Barcelona ha dictat sentència pel cas de la mort de Josep María Isanta a Berga. La sentència condemna a bona part dels menors enjudiciats al considerar que malgrat no va poder-se determinar qui o quins menors van fer la ganiveta-da que va acabar amb la mort de Josep Maria Isanta, tots els menors van posar-se d'acord per agredir. Pel que fa a l'actuació dels Mossos d'Esquadra, la sentència destaca que de no ser per la seva ràpida reacció s'haurien pogut produïr més morts.